

OD REDAKCJI

Więźniowie Komanda Reichenau uzyskali wolność 8 maja 1945 roku w miejscowości Rychnov koło Jablonec n. Nysą. Zapamiętali oni na zawsze tragizm krótkiego marszu ewakuacyjnego grożącego im zagładą i szczęśliwe zawrócenie do obozu. Pamiętają pomoc jaką im okazała armia radziecka dowodzona przez marszałka Koniewa i powstańcy czescy przyspieszając im wolność. Mają również głęboką wdzięczność dla ludności i władzy młodej Republiki Czechosłowackiej za pomoc w pierwszych dniach wolności.

Grupa więźniów polskich zaraz po wyzwoleniu brała udział w likwidacji armii niemieckiej przy boku partyzantów czechosłowackich. Dotąd polscy więźniowie obozu Reichenau utrzymują stały kontakt z ludnością, władzami miasta Rychnov i ze Związkiem Bojowników Antyfaszystowskich w okręgu Jablonec n. Nysą, wspólnie dążąc do upamiętnienia miejsca ich martyrologii.

W 3 zeszycie II Tomu "Przeżyliśmy Gross-Rosen" zamieszczamy wspomnienia obozowe więźniów komanda Reichenau.

Wspomnienia Kolegi inż. Jana Kosińskiego dają zasadniczą charakterystykę tego komanda. Nie publikujemy obszernego materiału jego pracy w całości, pomijamy osobiste przeżycia i odczucia, gdyż opublikowane zostały w jego książce "Liczył się każdy przeżyty dzień" wydanej w 1980 roku przez Wydawnictwo Literackie w Krakowie.

Wspomnienia pozostałych 7 kolegów zamieszczamy w całości, gdyż nie były nigdzie publikowane. W niektórych fragmentach różnią się opisy faktów i zdarzeń, ale są dowodem, że każdy

indywidualnie zapamiętuje i odczuwa inaczej jego zdaniem ważne wydarzenia.

Spis nazwisk więźniów Komanda Reichenau zaczerpnęliśmy z wykazu zebranego przez Kolegę Jana Kosińskiego uzupełniając danymi posiadanymi w archiwum środowiska byłych więźniów Gross-Rosen w Warszawie. Indeks ten wymaga uzupełnienia.

Spodziewamy się w przyszłości wydać zeszyt uzupełniający wspomnienia innych więźniów - o ile wpłyną do Redakcji, co będzie również okazją do uzupełnienia indeksu nazwisk więźniów.

Wszystkim autorom opublikowanych prac zespół redakcyjny wydawnictwa "Przeżyliśmy Gross-Rosen" wyraża serdeczne podziękowanie.

Zespół Redakcyjny